

PREDGOVOR

U okviru Evropske ekonomske komisije Ujedinjenih naroda djeluje grupa stručnjaka za ugovornu praksu u industriji. Ta grupa u svom radu, koji je otpočeo kratko nakon II svjetskog rata, mnogo je pridonijela obradi važnih područja međunarodne trgovine sa stajališta sistematizacije i kodifikacije običajnih pravila. Rezultati rada te grupe stručnjaka danas su već dobro poznati po raznim općim uvjetima koje je Evropska ekonomska komisija objavila.

U području izvodjenja investicionih radova, kako se kod nas uobičajeno nazivaju i poslovi isporuke opreme za industrijska postrojenja, Evropska ekonomska komisija objavila je: Opće uvjete za dobavu postrojenja i opreme u izvozu (188 i 574), Opće uvjete za dobavu i montažu postrojenja i opreme u uvozu i izvozu (188 A i 574 A), Dodatne odredbe za nadzor nad montažom postrojenja i opreme u inozemstvu (188 B i 574 B), Opće uvjete za montažu postrojenja i opreme u inozemstvu (188 D i 574 D), Opće uvjete prodaje trajnih potrošnih dobara i druge industrijske robe serijske proizvodnje u uvozu i izvozu (730), kao i Vodič za sastavljanje ugovora o međunarodnom ustupanju "know-how" u proizvodnji opreme.(1)

Vodič za sastavljanje ugovora za izgradnju velikih industrijskih postrojenja grupa stručnjaka sastavljala je u razdoblju od godine 1969. do 1973. uz sudjelovanje predstavnika gotovo svih država članica Evropske ekonomske komisije. Našu zemlju na tim sastancima predstavljao je dr Branko Vukmir, koji je sve ovo vrijeme djelovao i kao predsjednik te grupe stručnjaka.

(1) Svi gore navedeni opći uvjeti kao i Vodič za "know-how" objavljeni su u prijevodu dr Branka Vukmira u knjizi prof. Aleksandra Goldštajna, Međunarodno trgovačko pravo, Informator, Zagreb 1970. godine, str. 171-445.

Već od samoga početka grupa stručnjaka stala je na stajalište da se ovako složena materija ne može prezentirati u obliku općih uvjeta, već da bi najbolji oblik bio "vodič" koji, po svojoj prirodi, ne daje za svaku situaciju rješenja, već ponekad samo upućuje na probleme. Osim toga sama materija je takva da je nije moguće razraditi u obliku ugovornih klauzula, obzirom da sadrži i takva pitanja kojima nije mjesto u samim klauzulama, iako odredbe ugovora o toj materiji moraju voditi računa ukoliko žele sačuvati interese suradnika u poslu. Osim toga grupa stručnjaka je željela da takva pitanja osvijetli sa stajališta ne samo jedne od ugovornih stranaka, već sa stajališta svih zainteresiranih, počevši od investitora pa sve do posljednjeg pod-izvodjača.

Ono što je po našem mišljenju u Vodiču najkorisnije, to je upućivanje na unutarnje odnose stranaka kod izvodjenja velikih investicionih poslova i na potrebu polaganja naročite pažnje na ravnotežu međusobnih odgovornosti suradnika u poslu. Suradnici su upozoreni na činjenicu da samo njihovo ugovorno povezivanje ima velikog utjecaja na opseg njihove odgovornosti i da ti složeni odnosi imaju jednu unutarnju logiku po kojoj će se, u slučaju nejasnoća i dvoumica u samom ugovoru, ti odnosi i odgovornosti rješavati. Vodič, razumljivo, ima i nedostataka, koji su prirodjeni dokumentu sastavljanom kroz dugo vremensko razdoblje i od velikog broja suradnika. Ipak, vjerujemo da će Vodič korisno poslužiti svima onima koji se bave sastavljanjem ugovora o izvodjenju investicionih radova. Obzirom na činjenicu da danas u nas već ima velik broj poduzeća koja se bave takvom djelatnošću i obzirom da se materija Vodiča može jednako korisno upotrijebiti kad se radi o izvodjenju investicionih radova u inozemstvu kao i kad se radi o izvodjenju tih radova kod kuće, vjerujemo da postoji veliki broj onih kojima Vodič može poslužiti. Može se očekivati da će Privredna komora Jugoslavije, ili koja druga zainteresirana ustanova, jednog dana i objaviti Vodič u cjelovitom izdanju, a nije isključeno i s odgovarajućim komentarom.

B.V.